

Laki

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentin 12 kohta, 9 §:n 1 momentti, 11 §, 6 luvun otsikko, 20 a §:n 2 momentti ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 1 momentti ja 9 §:n 1 momentti laissa 331/2024, 20 a §:n 2 momentti laissa 425/2021 ja 24 § laissa 1030/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 2 a ja 2 b §, 7 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 331/2024, uusi 13 kohta sekä lakiin uusi 19 a ja 20 b § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 a §

Oikeus saada ja käsitellä tietoja

Kansaneläkelaitoksella on salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien rajoitusten estämättä oikeus käsitellä etuusrekisterinsä tietoja 2 §:n 3 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada maksutta sekä salassapitosäännösten ja muiden tietojen käyttöä koskevien rajoitusten estämättä 2 §:n 3 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten välttämättömät tiedot seuraavasti:

- 1) Eläketurvakeskukselta lakisääteisten työeläkkeiden ja eläkettä vastaavien luopumisetuuksien, kuntoutusta koskevien ennakkopäätösten, kuntoutusrahoja ja -korotuksia koskevien päätösten sekä ansaintarekisterin tietoja;
- 2) Keva-eläkelaitokselta tietoja omaishoitajina ja perhehoitajina toimineista henkilöistä ja heille maksetuista palkkioista;
- 3) Verohallinnolta verotustietoja;
- 4) Maahanmuuttovirastolta ulkomaan kansalaisten oleskelulupien lajia ja luvan kestoja koskevia tietoja;
- 5) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselta lääkkeiden saatavuushäiriötiedot;
- 6) sähköisestä lääkemääräyksestä annetussa laissa (61/2007) tarkoitetut, reseptikeskukseen tallennetut tiedot lääkemääräyksistä ja niihin liittyvistä toimitustiedoista;
- 7) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 13 §:ssä tarkoitetuilta asiakastietojen rekisterinpitäjiltä tietoja terveydenhuollon käynneistä sekä lääkärin määräämistä tutkimuksista ja hoidosta;
- 8) Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta tietoja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, työterveyshuollon ja sosiaalihuollon toiminnasta ja kustannuksista;
- 9) Tilastokeskukselta tietoja väestön koulutuksesta, ammateista ja sosioekonomisesta asemasta;
- 10) Opetushallitukselta tietoja varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja heidän huoltajistaan; sekä

11) Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöltä opiskeluterveydenhuoltopalveluita koskevat henkilö- ja potilastiedot sekä opiskeluterveydenhuoltopalveluiden tuottamiseen liittyvät kustannus- ja toimintatiedot.

Edellä 2 momentin nojalla kerättyjä tietoja ei saa luovuttaa käytettäväksi yksityishenkilöä koskevassa etuusasioiden käsittelyssä, hallinnollisessa päätöksenteossa, eikä muussa vastaavassa asioiden käsittelyssä.

2 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen yksityiselle taholle

Kansaneläkelaitos voi siirtää sosiaaliturvan toimeenpanoon liittyvän avustavan tehtävänsä yksityiselle taholle, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Kansaneläkelaitoksen on varmistettava, että palveluntuottajalla on riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen tällaisen tehtävän hoitamiseen. Kansaneläkelaitoksen on valvottava sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamista. Yksityiset palveluntuottajat toimivat henkilötietojen käsittelijöinä Kansaneläkelaitoksen lukuun. Avustavia tehtäviä ovat:

1) Kansaneläkelaitokselle saapuvien hakemusten ja muiden asiakirjojen vastaanotto, lajittelu sekä asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen tallentaminen;

2) Kansaneläkelaitoksen lähettämien asiakirjojen tulostaminen ja laittaminen kuoriin;

3) sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) mukainen sähköinen tiedoksianto.

Avustavia tehtäviä hoitava henkilö toimii 1 momentin mukaisia tehtäviä hoitaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

6 §

Hallitus

Hallituksen jäseniä määrättäessä on otettava huomioon sosiaaliturvan, johtamisen, hallinnon, talous- ja sijoitustoiminnan sekä julkisen tietohallinnon asiantuntemus. Lisäksi on otettava huomioon työ- ja yritys-elämän ja vakuutettujen asiantuntemus, jota edustavat työnantajakeskusjärjestöjen ja palkansaajakeskusjärjestöjen edustajat. Hallituksen jäsenistä yhden tulee olla sosiaali- ja terveysministeriön edustaja.

7 §

Hallituksen tehtävät

Hallitus johtaa ja kehittää Kansaneläkelaitoksen toimintaa. Hallituksen tehtävänä on muun ohella:

12) päättää ylimmän johdon sijaisuuksista;

13) sopia ylimmän johdon palvelussuhteen ehdoista.

9 §

Ylin johto

Kansaneläkelaitosta johtaa pääjohtaja. Kansaneläkelaitoksessa voi olla myös muita johtajia. Pääjohtajan ja johtajan virkaan voidaan nimittää vain Suomen kansalainen.

11 §

Pääjohtajan, johtajien ja toimihenkilöiden asema

Pääjohtajaan ja johtajaan sovelletaan, mitä valtion virkamieslain (750/1994) 8 a, 26 ja 40 §:ssä säädetään mainitun lain 26 §:n 4 kohdassa tarkoitettujen virastojen päälliköiden sidonnaisuuksien ilmoittamisesta, irtisanomisesta ja virantoimituksesta pidättämisestä. Lisäksi pääjohtajaan ja johtajaan sovelletaan, mitä mainitussa laissa säädetään virkamiehen palvelussuhteen ehdoista, velvollisuuksista, vastuusta, sivutoimista, virkasuhteen purkamisesta ja päättymisestä sekä varoituksen antamisesta.

Pääjohtajan sivutoimiluvasta, irtisanomisesta, virkasuhteen purkamisesta, virantoimituksesta pidättämisestä ja varoituksen antamisesta päättävät valtuutetut. Muiden johtajien osalta näistä asioista päättää hallitus.

Laitoksen toimihenkilöiden työsuhteeseen Kansaneläkelaitokseen sovelletaan työsopimuslakia (55/2001). Työsuhteen ehdoista sovitaan Kansaneläkelaitoksen ja toimihenkilöitä edustavien yhdistysten välisellä työehtosopimuksella.

6 luku

Kirjanpito, tilinpäätös, tilintarkastus sekä hallinnon ja talouden tarkastus

19 a §

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusoikeus

Valtiontalouden tarkastusvirastolla on oikeus tarkastaa Kansaneläkelaitoksen toiminnan ja taloudenhoidon laillisuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta, ei kuitenkaan Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintaa.

20 a §

Päätöksen tiedoksianto

Päätöksen sähköisestä tiedoksiannosta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnasta annetussa laissa. Mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen päätös katsotaan kuitenkin annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

20 b §

Yhteystietojen ilmoittaminen päätöksessä

Päätöksestä on käytävä ilmi Kansaneläkelaitoksen yhteystieto, josta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

24 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026. Sen 20 a § tulee kuitenkin voimaan vasta 12 päivänä tammikuuta 2026.

Helsingissä 28.11.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen